

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Řehákové a soudců Mgr. Ing. Silvie Svobodové a JUDr. Ivanky Havlíkové v právní věci

žalobkyně: **Mgr. L. K., Ph. D.**, narozená dne XX. YY. ZZZZ
bytem K., K., S.

zastoupená advokátem JUDr. Jaromírem Kyzourem
sídlem Lublaňská 398/18, 120 00 Praha 2

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem nám. Nad Štolou 936/3, 170 00 Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení a vymezení sporu

1. Žalobkyně se žalobou podanou u soudu dne 24. 8. 2017 domáhala podle §82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též s. ř. s.) určení nezákonnosti zásahu, pokynu nebo donucení, k němuž došlo ve dnech 24. a 25. června 2017 v souvislosti s protestem, který se uskutečnil v lomu Bílina na území Ústeckého kraje.
2. Nezákonným zásahem příslušníků Policie České republiky (dále též „Policie ČR“ nebo „PČR“) byla žalobkyně dle svého tvrzení zkrácena na svém právu na osobní svobodu, na lidskou důstojnost, na právo nebýt vystavována krutému, nelidskému nebo ponižujícímu

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

zacházení a mučení a na právu na právní pomoc. Zásah nebyl rozhodnutím ve smyslu s. ř. s. a byl namířen přímo proti žalobkyni.

3. Žalobkyně navrhla, aby soud určil nezákonnost jednotlivých samostatných zásahů Policie České republiky spočívajících:

- v nuceném pobytu žalobkyně na dně lomu Bílina v odpoledních hodinách dne 24. června 2017 v délce přibližně čtyř hodin na přímém slunci a v odpírání poskytnutí dostatečného množství vody nebo jiného nápoje při tomto nuceném pobytu na dně lomu Bílina, jakož i při následném transportu žalobkyně na policejní stanici Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, v ulici Masarykova v Ústí nad Labem, který skončil přibližně kolem čtvrté hodiny ranní dne 25. června 2017;
- v použití pout na rukách žalobkyně po dobu od večera dne 24. června 2017 do brzkých ranních hodin dne 25. června 2017 v souvislosti s převozem žalobkyně z lomu Bílina na policejní stanici Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, v ulici Masarykova v Ústí nad Labem a při čekání na této stanici;
- ve výzvě, aby žalobkyně držela hubu, ke které došlo při převozu žalobkyně v autobuse od lomu Bílina na policejní stanici Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, v ulici Masarykova v Ústí nad Labem v noci z 24. na 25. června 2017;
- v odepření realizace práva žalobkyně na právní pomoc, ke kterému došlo od večera dne 24. června 2017 do brzkých ranních hodin dne 25. června 2017 během doby jejího převozu z lomu Bílina na policejní stanici Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, v ulici Masarykova v Ústí nad Labem a během doby čekání na této policejní stanici;
- v opatření, při kterém žalobkyně prováděla svou malou potřebu v otevřené kabině toalety s pouty na rukou a za stálého pozorování policistkou v brzkých ranních hodinách dne 25. června 2017 v budově policejní stanice Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, v ulici Masarykova v Ústí nad Labem.

II. Žaloba

4. Žalobkyně uvedla, že ve dnech 21. až 25. června 2017 probíhala na území Ústeckého kraje akce nazvaná Klimakemp 2017 (dále též „Klimakemp“), které se žalobkyně zúčastnila. Tvrzeným smyslem této akce bylo protestovat proti těžbě uhlí v severních Čechách. Po celou dobu, kdy se Klimakemp konal, bylo jeho organizátory zdůrazňováno, že veškeré protesty, k nimž v této době může dojít, budou mít pouze nenásilný charakter, což bylo prezentováno i na webových stránkách, které o Klimakempu byly zřízeny.
5. Někteří z účastníků akce Klimakemp a zřejmě i někteří další lidé v celkovém počtu 144 osob v odpoledních hodinách dne 24. června 2017 vešli do prostoru lomu Bílina za účelem protestu proti využívání fosilních paliv u jednoho z rypadel, ke kterému krátce před 15h došli. Nedlouho poté se na místo dostavilo také několik desítek příslušníků PČR, kteří účastníky protestu zajistili a prováděli vůči nim i další úkony, a to zejména poutání a převoz na služebny Policie ČR na území Ústeckého kraje.
6. K zásahu v podobě nuceného pobytu na přímém slunci a odpírání dostatečného množství vody žalobkyně uvedla: Po příjezdu k rypadlu na dně lomu Bílina příslušníci PČR účastníky protestu včetně žalobkyně přemístili o kus dál od těžebního stroje, kde byla žalobkyně nucena sedět cca 4 hodiny na přímém slunci. Dne 24. června 2017 bylo v dané

lokalitě jasné počasí a vysoké teploty. Účastníci protestu si policistům stěžovali na nelidské podmínky na přímém slunci, ale ti neučinili žádné opatření. Když se někteří účastníci protestu včetně žalobkyně pokusili přesunout do stínu k těžebnímu stroji nebo k policejní dodávce či o to požádali, bylo jim to ze strany příslušníků PČR zakázáno, popř. byli ze stínu vyháněni. Policejní vozidlo bylo následně přesunuto jinam. Některým účastníkům protestu včetně žalobkyně se z pobytu na přímém slunci začalo dělat špatně, jednalo se o stav, který ohrožoval lidské zdraví. Účastníci protestu včetně žalobkyně žádali o poskytnutí vody, neboť ta jim na přímém slunci brzy došla. Teprve asi po 1,5 hodině od žádosti policisté do skupiny, v níž se nacházela žalobkyně, přinesli menší množství vody – vzhledem k počtu osob ve skupině naprosto nedostatečné. Účastníci protestu se po celou dobu pobytu na dně těžební jámy chovali klidně, neutíkali, nepokoušeli se schovávat.

7. Během pobytu na přímém slunci byli účastníci protestu legitimováni. Příslušníci PČR postupně odvezli nejprve české účastníky protestu. Teprve kolem 20:30h byly prohledány osobní věci žalobkyně a byla jí nasazena jednorázová pouta na ruce za zády. Žalobkyně byla naložena do vozidla, v němž sedělo několik dalších cizinců. Tam čekali přibližně do 21:30h, kdy byli všichni cizinci odvezeni na shromaždiště při kraji lomu Bílina. Zde byla provedena osobní prohlídka žalobkyně a byla na základě své žádosti přepoutána. Poté byla žalobkyně naložena do autobusu spolu s dalšími více než 25 účastníky protestu, který vyjel mezi 23h a půlnocí. Po několika různě dlouhých zastávkách, kde byla část účastníků protestu vyložena, autobus dojel následujícího dne mezi 3:30h a 4:30h na policejní služebnu v Masarykově ulici v Ústí nad Labem, kde žalobkyně se zbytkem účastníků vystoupila. I po dobu převozu v autobuse bylo žalobkyni a dalším účastníkům odepřeno odpovídající množství vody, když do autobusu přinesli policisté za celou dobu převozu odhadem max. cca 3 litry vody. Policisté zakázali účastníkům v autobuse mezi sebou komunikovat a používat mobilní telefony.
8. Shora popsáný postup příslušníků PČR považuje žalobkyně za rozporný s čl. 7 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále též „Listina“) a s čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podle nichž nikdo nesmí být mučen ani podroben krutému, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení. Současně má žalobkyně za to, že bylo porušeno její právo na lidskou důstojnost a osobní svobodu, když byla nucena několik hodin sedět v horkém dni na přímém slunci. Ze strany příslušníků PČR byla rovněž porušena zásada přiměřenosti zakotvená v § 11 písm. a) a b) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (dále též „zákon o policii“), neboť nucený pobyt žalobkyně na přímém slunci se vymykal účelu sledovanému institutem zajištění, přičemž příslušníkům PČR muselo být zřejmé, že pobyt na slunci ohrožuje lidské zdraví a je vůči účastníkům protestu krutý. Policisté vlastním jednáním tento zdraví ohrožující stav dokonce aktivně udržovali, když účastníkům protestu bylo bráněno, aby se přemístili do stínu. Účastníky přitom bylo možné přesunout do stínu u rypadla nebo u vozidel na dně těžební jámy. Bylo také možné zkrátit dobu pobytu na slunci lepším organizováním odvozu účastníků. Legitimované účastníky bylo možné postupně co nejdříve odvézt z těžební jámy a nenechávat je zde několik hodin čekat, bylo možné zvýšit počet vozidel zajišťujících odvoz z těžební jámy atd. V kombinaci s tím bylo žalobkyni po dobu pobytu v těžební jámě i při následném několikahodinovém převozu na služebnu postupem příslušníků PČR odpíráno poskytnutí dostatečného množství vody. Vědomé ponechávání člověka za daných podmínek na dobu několika hodin bez adekvátního množství vody či jiného nápoje je krutým a nelidským zacházením, popř. jde přímo o formu mučení. Rovněž jde o zásah do práva na lidskou důstojnost žalobkyně. Policie i zde mohla postupovat přiměřeně a tomuto stavu předejít

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

podáváním vody, ale také např. znatelně lepší organizací rozvozu účastníků z těžební jámy na policejní služebny.

9. Další podobou nezákonného zásahu, kterým bylo přímo zkráceno právo žalobkyně na osobní svobodu, na lidskou důstojnost a právo nebýt vystavována mučení, krutému, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení, bylo podle přesvědčení žalobkyně neadekvátní použití pout. Nasazení pout po celou dobu převozu z lomu Bílina na policejní stanici v Ústí nad Labem po dobu 7 – 8 hodin a jejich tlačení na ruce, byť s přepoutáním zezadu dopředu, bylo pro žalobkyni velmi nepříjemné. Žalobkyně popírá, že by byly splněny formální požadavky pro použití pout dle §54 zákona o policii, neboť nebyla dána existence důvodné obavy. Nic objektivně nemohlo nasvědčovat tomu, že by měli účastníci protestu včetně žalobkyně v úmyslu utíkat, používat násilí, narušovat veřejný pořádek nebo poškozovat majetek. Po celou dobu zajištění se žalobkyně a ostatní účastníci, kteří s ní byli převáženi, chovali klidně a nevykazovali známky agresivity. Žalobkyně s Policií ČR spolupracovala a nekladla žádný odpor. Nasazení pout po celou dobu převozu, kdy žalobkyně byla osobou zajištěnou, odporuje §24 odst. 1 zákona o policii, obecné zásadě přiměřenosti dle § 11 zákona o policii a zásadě přiměřenosti pro použití donucovacího prostředku dle §53 odst. 5 zákona o policii. I kdyby byly podmínky pro použití pout na počátku transportu splněny, měli policisté vzhledem k jeho nelidské délce průběžně vyhodnocovat, zda je takové opatření stále ještě odůvodnitelné. To se však nestalo.
10. Žalobkyně dále uvedla, že do jejího práva na lidskou důstojnost bylo přímo a nezákonně zasazeno také verbálními projevy příslušníků PČR, zejména během převozu v autobuse na policejní stanici v Ústí nad Labem. Na dotazy a protesty zajištěných účastníků protestu reagovali policisté mnohdy i výhrůžkami doprovázenými výhrůžnými nonverbálními projevy. Výslovně bylo všem účastníkům a tedy také žalobkyni řečeno, že mají „držet hubu“. Udělování pokynu (výzvy) policistou takovým způsobem je v rozporu se zásadou zdvořilosti dle §9 zákona o policii a rovněž v rozporu s §24 odst. 1 zákona o policii. Jde o nezákonný zásah, který přímo ponižoval žalobkyni a zasahoval do jejího práva na lidskou důstojnost. Podobně byl také učiněn policisty verbální projev o tom, že lidé v autobuse, tedy i žalobkyně, mají táhnout domů a dělat bordel doma d další i mnohem nevybíravější slovní projevy vůči ostatním účastníkům.
11. Žalobkyně rovněž namítala, že během jízdy při převozu v autobuse žalobkyně spolu s ostatními zajištěnými účastníky protestu opakovaně žádala, aby jí byl umožněn kontakt s jejím právníkem, což jí bylo odepřeno. Takový postup zasáhl do práva žalobkyně na právní pomoc dle čl. 37 odst. 2 Listiny, které je široce pojmáno a nepochybně se vztahuje i na situace, kdy je určitá osoba omezená policií na své osobní svobodě zajištěním. Podobně byl tímto zásahem porušen §24 odst. 3 zákona o policii, který právo na právní pomoc konkretizuje. Žalobkyni bylo rovněž znemožněno zajistit si právní pomoc svépomocí v důsledku zákazu používání mobilních telefonů během převozu a mluvit s právním zástupcem bez přítomnosti třetí osoby. K odpírání kontaktu s právníkem policisté uvedli, že se lidé v autobuse nacházejí v režimu eskorty, a proto to není možné. Žalobkyně je přesvědčena, že její právo na právní pomoc mělo vzhledem ke všem okolnostem případu dostat přednost před údajným zájmem na provedení převozu žalobkyně ze strany Policie ČR. Včas přivolaný právní zástupce mohl dát žalobkyni řádné poučení o jejích právech a mohl intervenovat, aby žalobkyně nadále nebyla podrobována nelidskému, krutému a ponižujícímu zacházení ze strany policistů. Během převozu mohl být realizován přinejmenším telefonát s právním zástupcem či napsání textové zprávy, alespoň krátkou

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

schůzku s právním zástupcem bylo možné provést na jedné z mnoha poměrně dlouhých zastávek autobusu u některé z policejních stanic. Možnost kontaktu právního zástupce byla žalobkyni poskytnuta teprve na policejní stanici v Ústí nad Labem krátce před podáním vysvětlení.

12. Konečně žalobkyně poukazovala na zkrácení svého práva na lidskou důstojnost a práva nebýt vystavena ponižujícímu zacházení nezákonným zásahem policie spočívajícím v tom, že na policejní stanici v Ústí nad Labem, Masarykova ulice, mohla vykonat malou potřebu na toaletě pouze v otevřené kabině s pouty na ruku a za neustálého pozorování policistkou, což bylo pro žalobkyni ponižující a urážející její lidskou důstojnost. Žalobkyně připomněla, že předtím byla již u ní provedena osobní prohlídka, poté se nacházela v autobuse spolu s lidmi, kteří byli obdobně prohledáni, a nemohla mít tedy u sebe žádné nebezpečné předměty. Její chování nevykazovalo známky toho, že by se chtěla pokoušet o útěk či poškozovat majetek, s policií naopak spolupracovala. Uvedeným postupem policie proto dle žalobkyně došlo k porušení §24 odst. 1 a § 11 zákona o policii.
13. Žalobkyně ke svým tvrzením o průběhu zásahů označila návrhy důkazů, kterými jsou:
 - odkaz na [webové stránky limityjsmemy.cz/event/klimakemp-2017](http://webove_stranky.limityjsmemy.cz/event/klimakemp-2017) a [webové stránky lidovky.cz/protestujici-proti-prolomeni-limitu-tezby-vnikli-do-lomu-bilina-pyf](http://webove_stranky.lidovky.cz/protestujici-proti-prolomeni-limitu-tezby-vnikli-do-lomu-bilina-pyf) k [prokázání tvrzení, že veškeré](#) protesty během akce Klimakemp budou mít pouze nenásilný charakter
 - zadokumentování rozhodnutí o použití donucovacích prostředků
 - účastnický výslech žalobkyně
 - výslech svědků: S. P., B. Č. B., H. Z., P. G., T. Ž., L. S., I. Š., Š. S. a M. S.
 - video a audiovizuální záznamy pořízené PČR včetně kamerových záznamů z policejních stanic (v Mostě, Chomutově, Teplicích a Ústí nad Labem), kde mohl být pobyt žalobkyně nebo její převoz zaznamenán.
14. V podání ze dne 31. 10. 2017 žalobkyně v návaznosti na usnesení soudu ze dne 16. 10. 2017, č. j. 15A 185/2017 – 76, žalobu opravila a jako žalovaný správní orgán nově označila Ministerstvo vnitra, přičemž současně uvedla, že na původním označení Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, coby žalovaného správního orgánu, netrvá. V citovaném podání žalobkyně dále navrhla soudu změnu petitu tak, že původně v žalobě označených 5 jednotlivých dílčích zásahů nově označila za jeden kontinuální zásah a domáhala se určení, že tento jeden kontinuální zásah byl nezákonný.

III. Vyjádření žalovaného

15. Ke skutkovému stavu vylíčenému žalobkyní žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že dne 24. června 2017 v rámci akce Klimakemp 2017 kolem 14:00 hod. vnikla skupina asi 133 účastníků Klimakempu, do prostoru lomu Bílina a vydala se směrem k těžebnímu stroji a dalším důlním zařízením, která poté začala svými těly blokovat. Součástí skupiny těchto osob byla i žalobkyně. V důsledku tohoto jednání musela být činnost těžebního stroje pracovníky lomu Bílina ukončena, protože pokračování v těžbě by znamenalo riziko ohrožení zdraví a života všech osob v místě důlní činnosti. Jelikož neoprávněným vstupem do prostoru lomu a místa důlní činnosti se osoby dopouštěly přestupkového jednání na úseku ochrany a využití nerostného bohatství podle § 39 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o přestupcích“),

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

a zároveň pohybem v místě mohly bezprostředně ohrozit svůj život nebo životy jiných osob, případně rovněž majetek (například poškozením těžebního stroje a dalších důlních zařízení), byly ze strany policistů osoby opakovaně po celou dobu na toto protiprávní jednání upozorňovány a vyzývány k opuštění místa důlní činnosti. Jelikož žalobkyně, stejně jako ostatní osoby, výzev neuposlechly, byly cca v 15:00 hod. zajištěny podle ust. § 26 odst. 1 písm. a) a f) zákona o policii v místě, kde prováděly nezákonnou blokádu těžebního stroje a odkud odmítaly odejít. Následně byly ze strany PČR zahájeny úkony související se zajištěním osob a s přípravou jejich eskorty mimo prostory důlní činnosti. S ohledem na specifický prostor zajištění a na vzdálenost od pozemní komunikace byly všechny zajištěné osoby informovány, že eskorta bude trvat delší dobu, kdy transport speciálními vozidly na úroveň lomu potrvá vždy cca jednu hodinu. Již v tuto chvíli byla snaha ze strany Policie ČR zajistit osobám tekutiny, například od policistů v místě nebo od pracovníků lomu Bílina, a dále bylo zajištěným osobám umožněno konzumovat vlastní stravu a nápoje. V 4:11 hod. dne 25. června 2017 byla žalobkyně předána realizační skupině v Ústí nad Labem k sepsání záznamu o zajištění a úředního záznamu o podání vysvětlení. Na dotaz policisty z odboru cizinecké policie Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, zda je zraněná, žalobkyně odpověděla, že využívá svého práva nevypovídat. Po potřebných úkonech byla dne 25. června 2017 v 5:10 hod. propuštěna ze zajištění na svobodu.

16. K tvrzené nezákonnosti a nepřiměřenosti zásahu spočívajícímu v nuceném pobytu v dole na přímém slunci a odpírání tekutin žalovaný zdůraznil, že „nucený pobyt na dně lomu“ nebyl žádným svévolným rozhodnutím Policie ČR, ale zákonným pořádkovým opatřením - zajištěním podle ust. § 26 odst. 1 písm. a) a f) zákona o policii. Jednalo se o zákonnou reakci na protiprávní jednání žalobkyně, která vědomě a dobrovolně spolu s ostatními účastníky akce vstoupila do prostoru lomu Bílina, ve kterém je vykonávána hornická činnost, a podílela se na zablokování těžebního stroje. To, že se jedná o protiprávní jednání, muselo být žalobkyni zjevné též z toho, že už v době, kdy vstupovala s ostatními účastníky akce do důlního prostoru, byly opakovaně ze strany Policie ČR dotčené osoby vyzývány k tomu, aby daného jednání zanechaly a místo opustily. Obdobně byly k ukončení protiprávního jednání všechny osoby vyzvány opakovaně v době, kdy již došlo k blokadě důlního stroje. Po neuposlechnutí těchto výzev byl vůči žalobkyni realizován postup dle § 26 odst. 1 písm. a) a f) zákona o policii. Vědomé porušení zákona dovozuje žalovaný dále z toho, že spolek Limity jsme my, z. s., jako hlavní organizátor Klimakempu, byl v předstihu provozovateli lomu Vršany a lomu Československé armády informován o tom, že vstup do důlního prostoru je zakázán a je v rozporu se zákonem.
17. Žalovaný v této souvislosti poukázal na to, že organizátoři Klimakempu se hlásí k využívání metod tzv. přímé akce, což je způsob vyvíjení nátlaku na subjekt, vůči němuž akce směřuje (velmi často stát). Tento nátlak může a často bývá realizován formami, které jsou na hraně zákona nebo zákon dokonce překračují. Mezi nástroje přímé akce počítají například nenásilné blokády např. důlních zařízení nebo zařízení důležitých pro provoz elektráren, pasivní odpor a občanskou neposlušnost. V daném případě se rovněž jednalo o tzv. přímou (spontánní) akci, kdy Policie ČR o lokalitě, průběhu a rozsahu protestu neměla předem žádné bližší informace. K úmyslnému porušení práva ze strany účastníků protestu došlo cíleně ve velmi specifickém terénu a lokalitě. Všechny osoby měly možnost tohoto protiprávního jednání včas zanechat, což žalobkyně neučinila. V tomto směru je nutné také posuzovat otázku přiměřenosti postupu Policie ČR. Policie ČR se po celou dobu snažila provádět veškeré úkony co nejrychleji. K urychlení celého procesu byl prostor Policií ČR rozdělen na čtyři stanoviště: pro nástup k eskortě, zajištění cizinci,

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

zajištění občané ČR a stanoviště pro dohled nad nespolupracujícími osobami. Zajištění cizinci, kam patřila i žalobkyně, byli z důvodu náročnosti procesních úkonů (zajištění tlumočnicků) až poslední eskortovanou skupinou. Žalovaný poznamenal, že v důsledku protiprávního jednání žalobkyně a dalších osob museli na přímém slunci po celou dobu zajištění těchto osob pobývat také například policisté pořádkové jednotky v kompletní výstroji.

18. Délka doby eskorty byla ovlivněna též podmínkami v místě zajištění - terén pro přepravu eskortovaných osob byl sjezdný pouze speciálními vozidly, kterými Policie ČR sama nedisponovala. Zajištěné osoby tak byly eskortovány z místa zajištění na horní hranu lomu speciálními vozidly zn. Mercedes Unimog pro přepravu pracovníků důlní společnosti, a to s ohledem na zajištění bezpečnosti eskortovaných maximálně po 12 osobách. Eskortované osoby byly následně rozvázeny autobusy podle volných míst v policejních celách v jednotlivých městech Ústeckého kraje. Po celou dobu zajištění osob prováděla Policie ČR kroky k eliminaci rizik spojených s vysokými teplotami. V okolí shromaždiště byla snížena prašnost za využití kropicího vozu důlní společnosti, zajištěné osoby mohly využít stín přistavených vozidel a zároveň bylo řešeno zásobování vodou k udržení pitného režimu. Policie ČR obstarala prvotní tekutiny od zástupců důlní společnosti a od zasahujících policistů. Využity byly také zásoby zajištěných osob. Následně Policie ČR poskytla zajištěným osobám tekutiny v 17:45 hod. 3 ks várníc (120 l nápojů, 1 x várnice s vodou, 1 x várnice se syčenou vodou a 1 x várnice vody se šťávou + 600 ks kelímků), v 18:30 hod. várnice se 40 l pitné vody, ve 20:35 hod. další várnice pitné vody, vždy včetně kelímků. Současně byl pitný režim zajištěným osobám obstarán při jejich předávání ze speciálních vozidel zn. Mercedes Unimog do autobusů. Po příjezdu do budovy Obvodního oddělení policie Ústí nad Labem - město byla žalobkyni, stejně jako ostatním zajištěným osobám, poskytnuta voda ve formě 1,5 l balení PET láhve. Jak vyplývá z výše uvedeného, byla podle názoru žalovaného zákonnost dodržena též s ohledem na přiměřenost všech zvolených postupů Policie ČR.
19. Žalobkyní namítané použití pout po dobu převozu z lomu Bílina na policejní služebnu v Ústí nad Labem považuje žalovaný za důvodné, přiměřené a zákonné. Podle žalovaného byla situace v místě zajištění vyhodnocena tak, že ačkoliv byli aktivisté osobami zajištěnými, nebyly dány důvody k použití pout. K použití pout podle ust. § 54 písm. a) zákona o policii došlo až před samotným zahájením eskorty vozidly zn. Mercedes Unimog, kdy byla eskortovaným přiložena jednorázová pouta. Hlavním důvodem byla změna podmínek průběhu zajištění, kdy docházelo k eskortě většího počtu 12 osob, a to navíc nepolicejními vozidly. Další část přesunu pak byla opět realizována nepolicejními vozidly - autobusy, kdy bylo eskortováno spolu se žalobkyní dalších 28 osob. I v tomto případě postupovala Policie ČR podle zásady přiměřenosti, když použila pouta až v nejnútnejším případě a zároveň na žádost žalobkyně provedla její přepoutání zezadu dopředu. Žalobkyně měla navíc pouta přiložena volně tak, aby jí nebyla způsobena újma zřejmě nepřiměřená povaze a nebezpečnosti jejího protiprávního jednání.
20. K žalobkyní tvrzenému porušení zásady zdvořilosti a zásahu do důstojnosti osoby použitím výzvy, aby eskortované osoby včetně žalobkyně „držely hubu“, žalovaný konstatoval, že povinnost policistů dodržovat při plnění svých úkolů pravidla zdvořilosti a dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní považuje za velmi důležitý prvek vystupování policistů vůči veřejnosti. Zároveň však bez konkretizace dalších skutečností (verbálních výrazů a jednání policistů) není možné podle žalovaného plně posoudit, zda

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

intenzita jednání policistů, pokud k němu tedy skutečně došlo, dosahovala takové míry, že by bylo nutné označovat postup za nezákonný. Videozáznamy pořízené z prohlídky žalobkyně, z jejího ztotožnění a ze zahájení a ukončení eskorty žádné hrubé nebo neslušné jednání neukazují.

21. Pokud jde o žalobkyní namítanou nezákonnost postupu Policie ČR spočívající v odepření realizace práva na právní pomoc, pak žádost hovořit se svým právním zástupcem vznesla žalobkyně v době, kdy byla prováděna eskorta celé skupiny osob z lomu Bílina, jak vyplývá z obsahu žaloby. Mezi povinnosti eskortovaných osob, které stanoví interní předpis Policie ČR, patří mimo jiné to, že se žádným způsobem nesmí dorozumívat s osobami na svobodě nebo s osobami společně eskortovanými. O tomto byly eskortované osoby včetně žalobkyně ústně poučeny. Účelem tohoto opatření je zejména zajištění bezpečného a řádného provedení eskorty. Při hodnocení přiměřenosti postupu Policie ČR je tak nutné vždy posuzovat konkrétní okolnosti případu, kdy je vyvažován zájem na bezpečném a řádném provedení eskorty a zájem na neprodleném poskytnutí součinnosti k zajištění právní pomoci. V tomto případě bylo v jednom nepolicejním vozidle - autobuse eskortováno větší množství osob (tzn. 28 osob a žalobkyně), což je z hlediska zajištění bezpečnosti v průběhu eskorty vždy spjaté s vyšší mírou rizika a tedy s přísnějšími opatřeními vůči eskortovaným osobám. Důležité z hlediska přiměřenosti postupu Policie ČR dle žalovaného je to, že možnost kontaktu s právním zástupcem byla žalobkyni poskytnuta krátce před podáním vysvětlení na Obvodním oddělení policie Ústí nad Labem - město a žalobkyně již tuto možnost nevyužila.
22. K tvrzenému nezákonnému postupu Policie ČR spočívajícímu v opatření, při němž žalobkyně prováděla svou malou potřebu v otevřené kabině toalety s pouty na ruku za neustálého pozorování policistkou, žalovaný opětovně poukázal na skutečnost, že žalobkyně se díky svému předchozímu protiprávnímu jednání nacházela v režimu zajištění podle zákona o policii a byla střeženou osobou. Střežením osoby se rozumí soustavná přítomnost nejméně jednoho policisty u osoby omezené na osobní svobodě, která byla policistou poučena o omezení na svých právech, za účelem zamezení jejímu útěku, překažení pokusů o sebepoškozování, napadení osob, poškozování majetku apod. První zásadou pro provádění střežení osob je, že k zamezení útěku osoby omezené na osobní svobodě, již nelze umístit do cely, policista určený ke střežení osoby odpovídá za střežení osoby od jeho zahájení do doby předání oprávněnému orgánu, není-li stanoveno jinak - viz čl. 7 písm. a) závazného pokynu policejního prezidenta č. 159/2009, o eskortách, střežení osob a o policejních celách (dále též „ZPPP č. 159/2009“). Policista určený ke střežení osoby v průběhu střežení nenechává osobu samotnou bez dozoru, kontroluje případně přiložená pouta, sleduje její chování a je připraven učinit veškerá opatření k zamezení jejího útěku - viz čl. 7 písm. b) ZPPP č. 159/2009. Tato opatření platí po celou dobu střežení, tedy i v případě doprovodu osoby na toaletu. Z hlediska zásady přiměřenosti a zachování důstojnosti střežené osoby navíc žalobkyni na toaletu doprovázela osoba stejného pohlaví, což zákon ani jiný právní předpis pro daný postup nepožaduje. Postup policistky byl tedy plně v souladu se zákonem a interními právními předpisy.
23. Žalovaný dále uvedl, že přestupkové jednání žalobkyně bylo dne 10. července 2017 oznámeno místně příslušnému správnímu orgánu - Městskému úřadu Osek, který uložil žalobkyni trest napomenutí a tento trest je pravomocný. Žalobkyně mimo jiné učinila také podání ke Generální inspekci bezpečnostních sborů, datované dne 21. července 2017, která podnět vyhodnotila tak, že nebylo zjištěno, že by ze strany příslušníků Policie ČR

zasahujících na uvedeném bezpečnostním opatření došlo ke spáchání jakéhokoli trestného činu. Podání žalobkyně bylo následně standardně postoupeno řediteli příslušného krajského ředitelství policie k prověření možného profesního pochybení zasahujících a podílejících se příslušníků Policie ČR. I zde bylo podání žalobkyně vyhodnoceno jako nedůvodné a postup policistů byl shledán v souladu s právními předpisy

24. Nad rámec výše uvedeného pak žalovaný akcentoval, že ve smyslu ustálené judikatury správních soudů by žaloba na ochranu před nezákonným zásahem byla důvodná, jen pokud by byly kumulativně splněny tyto podmínky: žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka); není-li byt' jen jediná z uvedených podmínek splněna, nemůže soud deklaratorní výrok o nezákonnosti zásahu vydat. Žalovaný v daném případě zastává názor, že nebyla splněna 3. podmínka uvedeného pětiprvkového testu, neboť žalobkyní popsany zásah nebyl zásahem nezákonným, když postup příslušníků Policie ČR byl zcela v souladu se zákonnými předpisy. S ohledem na veškeré shora uvedené skutečnosti a závěry žalovaný navrhl, aby žaloba byla ve všech bodech zamítnuta.
25. V podání ze dne 25. 6. 2018 žalovaný doplnil, že žalobkyně byla Městským úřadem v Oseku uznána vinnou z přestupku proti veřejnému pořádku podle §47 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích, za což jí byl uložen správní trest napomenutí, a dále byla Obvodním báňským úřadem pro území kraje Ústeckého uznána vinnou z přestupku podle §39 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích, tedy z neoprávněného vniknutí do důlního díla nebo do území, ve kterém je vykonávána hornická činnost, kam je vstup zakázán, za což jí byl uložen správní trest napomenutí.
26. Na podporu svých obranných tvrzení žalovaný označil a předložil jako důkazní prostředky:
- dopis předsedy představenstva Vršanská uhelná a.s. adresovaný spolku Limity jsme my jako organizátoru akce Klimakemp
 - Manifest spolku Limity jsme my
 - odkaz na webové stránky respekt.cz/politika/tisice-aktivistu-zablokovaly-v-nemeckych-dul-ktery-chteji-koupit-kretinsky-a-kellner
 - závěrečnou zprávu KŘ Policie Plzeňského kraje o provedení policejního opatření k zajištění klidu a veřejného pořádku ze dne 26. 6. 2017
 - zprávu o provedení policejního opatření
 - úřední záznam o zajištění osoby
 - videozáznam Policejní výzvy (k opuštění důlního prostoru)
 - videozáznam Výzva a zákrok (situace v místě zajištění)
 - videozáznam Poučení cizinci (dokládá jednání se skupinou zajištěných cizinců včetně informací o poskytnutí tekutin)
 - videozáznam Ústí OOP (dokládá poskytnutí vody ve formě 1,5l balení PET lahve po příjezdu do budovy Obvodního oddělení policie Ústí nad Labem)
 - videozáznam Prohlídka osoby (dokládá volné přiložení jednorázových pout vepředu)

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

- videozáznam Kontrola totožnosti (dokládá průběh ztotožnění žalobkyně)
- videozáznam Eskorty cizinci (dokládá zahájení a ukončení eskorty zajištěné skupiny)
- oznámení přestupku ze dne 10. 7. 2017 Městskému úřadu Osek
- vyjádření GIBS k podnětu žalobkyně ze dne 21. 7. 2017
- vyjádření KŘPÚ k podnětu žalobkyně ze dne 21. 7. 2017
- přestupkový spis Městského úřadu Osek č. sp. 31/2017
- přestupkový spis Obvodního báňského úřadu pro území kraje Ústeckého sp. zn. SZ SBS 26425/2017

IV. Replika žalobkyně

27. V replice k vyjádření žalovaného ze dne 7. 1. 2019 žalobkyně popřela, že by se podílela na blokadě těžebního stroje. Uvedla, že ve skutečnosti k těžebnímu stroji ani nedošla. Uposlechla totiž výzvy jednoho z policistů a zastavila se dobrovolně několik desítek metrů od rypadla, což je zřejmé i z videozáznamů předložených žalovaným. Žalobkyně dále popřela, že by proti ní byly jako donucovací prostředek použity hmaty a chvaty a že by slyšela výzvu Policie ČR k opuštění důlního prostoru. Uvedla, že spolu s dalšími účastníky protestu šla v davu, který občas skandoval různá hesla a s některými lidmi přitom i mluvila. Výzva, která snad zazněla těsně u mikrofonu kamery, měla směřovat k demonstrantům pochoduujícím několik desítek metrů od policisty, navíc v době, kdy nad lokalitou létal vrtulník. Když však žalobkyni vyzval policista několik desítek metrů od rypadla ve spodní části lomu, aby se ke stroji dále nepřibližovala, tuto výzvu uposlechla a zastavila se. Žalobkyně v této souvislosti poukázala na to, že nebyla stíhána pro přestupek neuposlechnutí výzvy dle §47 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích, ale pouze pro přestupek na úseku ochrany a využití nerostného bohatství dle §39 odst. 1 písm. a) zákon a o přestupcích.
28. Žalobkyně dále konstatovala rozpor tvrzení žalovaného o tom, že nebylo možné se ze strany Policie ČR na vzniklou situaci lépe připravit s jeho vyjádřením ve věci ze dne 11. 12. 2017 vedené u Městského soudu v Praze, sp. zn. 11A 163/2017, která skutkově souvisí s akcí Klimakemp 2017. V citovaném vyjádření žalovaný uvedl, že vzhledem k veřejně dostupným a organizátory prezentovaným informacím o akci Klimakemp bylo možno předpokládat, že na území Ústeckého kraje dojde ke zvýšenému pohybu osob a vozidel, zároveň bylo zjištěno, že má dojít k tzv. přímé akci, tedy k blokadě či aktivnímu rušení provozu těžební činnosti. Z těchto důvodů byl vydán rozkaz ředitele Krajského ředitelství PČR Ústeckého kraje č. 46/2017, jímž byla vyhlášena policejní bezpečnostní opatření související s akcí Klimakemp, jejichž podstatou bylo zejména zvýšení dohledu nad dodržováním veřejného pořádku a bezpečnosti posílením výkonu služby policistů pořádkové policie v obci Horní Jiřetín a v širším okolí, když Policie ČR vycházela též z toho, že se Klimakempu bude účastnit také větší počet cizích státních příslušníků. Je proto dle žalobkyně nepochopitelné, proč celá akce včetně navazující eskorty účastníků na policejní služebny byla ze strany Policie ČR tak špatně zorganizována. Žalobkyně zopakovala, že zajištěným osobám bylo bráněno, aby využily stín rypadla či některého z policejních vozů. Poučení policisty o možnosti poskytnutí vody žalobkyně nezaznamenala, protože seděla až na opačném konci shromaždiště zajištěných osob. Ze strany Policie ČR se žalobkyni dostalo prvního poskytnutí vody teprve až kolem 19:30h

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

dne 24. 6. 2017 a následně až kolem 3:30h ráno 25. 6. 2017, neboť v autobuse byl vody nedostatek.

29. K nezákonnému použití pout žalobkyně vyzdvihla, že všechny zajištěné osoby byly minimálně dvakrát prohledány s tím, že žádné nebezpečné předměty u nich nebyly nalezeny, neexistovala žádná důvodná obava, že by žalobkyně a ostatní účastníci měli v úmyslu utíkat, používat násilí, narušovat veřejný pořádek nebo poškozovat majetek. Žalovaným předložené videozáznamy dokládají, že se žalobkyně vůči policistům chovala slušně, spolupracovala, nejevila známky intoxikace či jinak plně neovládaného chování. Při rozhodnutí o použití pout a také při udržování tohoto stavu měla policie přihlížet též k předchozímu domnělému či skutečnému protiprávnímu jednání žalobkyně. Délka použití pout byla rovněž nepřiměřená charakteru úkonu, kvůli kterému byla žalobkyně do Ústí nad Labem převážena, tedy sepsání úředního záznamu, které zabralo několik málo minut. Žalobkyně opětovně poukázala na špatnou organizaci transportu, který trval do cca 30 km vzdáleného Ústí nad Labem mnoho hodin. Žalobkyně dále uvedla, že případy použití pout či jiných donucovacích opatření se zabýval i Evropský soud pro lidská práva v případech Hénaf proti Francii (bod 56), ve věci Kummer proti České republice (bod 63-64) či v případě Raninen proti Finsku (bod 56). Z judikatury ESLP lze obecně dovodit, že donucovacích opatření nelze užívat jen na podkladě toho, že to právní úprava dovoluje, nýbrž je nutné v každém individuálním případě posoudit legitimnost a přiměřenost užití takového donucovacího opatření. Žalobkyně byla dle jejího názoru vystavena špatné a nezákonné policejní praxi, kdy jsou bez přihlédnutí ke konkrétním okolnostem policií paušálně pouta používána.
30. K hrubým verbálním projevům policistů v autobuse během eskorty žalobkyně podpůrně uvedla, že na videozáznamu Prohlídka osoby lze dohledat, jak policisté v přítomnosti žalobkyně, která poukazovala na nepřiměřenost použití pout, komentovali dění vulgárními výrazy. Tento videozáznam sice nezaznamenává situaci přímo v autobuse, jasně však dokládá, že vulgarity ze strany policie byly při zásahu poměrně běžné.
31. V souvislosti s odepřením práva na právní pomoc žalobkyně uvedla, že interní předpis, na který poukazoval žalovaný a podle kterého mezi povinnosti eskortovaných osob patří zákaz dorozumívání se s osobami na svobodě či s osobami společně eskortovanými, sotva může být závazný pro žalobkyni. Navíc takový předpis nemůže odporovat zákonu (§24 odst. 4 zákona o policii) ani nesmí v důsledku jeho použití docházet k porušování ústavně zaručených práv žalobkyně (čl. 37 odst. 2 Listiny). Žalobkyně poukázala na závěry nálezu Ústavního soudu ÚS 630/16, který lze přiměřeně vztáhnout i na tento případ. Žalobkyně dále uvedla, že první možnosti zajistit si právní pomoc se jí dostalo teprve v souvislosti s podáváním vysvětlení na policejní stanici v Ústí nad Labem v ranních hodinách dne 25. 6. 2017. Jelikož jí bylo sděleno, že po podání vysvětlení bude propuštěna, této možnosti již nevyužila, aby omezení na své osobní svobodě měla již co nejdříve za sebou. Právní pomoc žalobkyně potřebovala především v době eskorty, kdy měla neúměrně dlouhou dobu nasazená pouta, převoz trval neadekvátně dlouhou dobu, nebylo zajištěné dostatečné množství vody k pití, ze strany policistů docházelo k verbální agresi a nebylo jasné, jak dlouho budou tyto podmínky ještě panovat a jak se situace bude dále vyvíjet.
32. K vykonávání potřeby v poutech a za přímého pozorování policistkou žalobkyně zopakovala, že šlo o opatření, které vůbec nevycházelo z konkrétních okolností daného případu a bylo v důsledku toho jednak v rozporu se zásadou přiměřenosti a jednak

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

zasahovalo do práva žalobkyně na lidskou důstojnost a do práva nebýt vystavována ponižujícímu zacházení.

33. Žalobkyně v závěru své repliky formulovala žalobní petit tak, že primárně požadovala určení nezákonnosti jednoho kontinuálního zásahu spočívajícího v pěti v žalobě vyličených dílčích skutcích a pro případ, že by soud posuzoval dílčí zásahy, které jsou předmětem žaloby, jako zcela samostatné zásahy, navrhla in eventuum, aby soud určil nezákonnost těchto jednotlivých samostatných zásahů.
34. Nad rámec důkazních návrhů uvedených v žalobě žalobkyně označila ve své replice následující důkazní návrhy:
- vyjádření žalovaného ze dne 11. 12. 2017 v řízení sp. zn. 11A 163/2017
 - fotografie z místa před rypadlem
 - úřední záznam GIBS ze dne 30. 6. 2017
 - videozáznam ze sezení na dně těžební jámy lomu Bílina
 - výslech svědků: J. V., K. M. K. a M. S.

V. Jednání před soudem a skutková zjištění

35. Při jednání před soudem zástupce žalobkyně k dotazu soudu uvedl, že trvá na poslední změně žaloby ve znění eventuálního petitu formulované v podání ze dne 7. 1. 2019, neboť není jasné, zda bude ze strany soudu uzavřeno, že šlo o jeden kontinuální zásah či zda jednotlivé dílčí zásahy bude soud považovat za zcela samostatné zásahy. Žalovaný se změnou žaloby souhlasil. Soud při jednání rozhodl o připuštění změny žaloby (žalobního petitu) ve znění dle podání žalobkyně ze dne 7. 1. 2019.
36. Zástupce žalobkyně poté v podrobnostech odkázal na obsah žaloby a obsah svých následných podání a tyto podrobně rekapituloval, přičemž žádné nové skutečnosti neuvedl.
37. Žalovaný při jednání odkázal na písemné poklady založené ve spise. V reakci na repliku žalobkyně ze dne 7. 1. 2019 souhlasil s tím, že PČR měla určité povědomí o tom, jak podobné akce v zahraničí probíhají, na druhou stranu uvedená akce byla součástí několikadenního setkání Klimakemp, který byl prezentován jako akce zaměřená na boj proti fosilním palivům. Podrobné informace, kdy a v kterém konkrétním místě tzv. přímá akce bude probíhat, policie k dispozici neměla. Lokalita v severních Čechách, Horním Jiřetíně nabízí mnoho míst, kde by k tomu sestupu mohlo dojít – mohlo se jednat i o blokádu elektráren, železničních kolejí či vlečky vedoucí ke kolejím. V obdobných akcích hraje roli moment překvapení, i zde došlo k obsazení lomu Bílina po spontánním rozhodnutí organizátorů akce, kdy se účastníci vraceli z jiného pochodu. To vše je třeba vzít v potaz při posouzení hlediska přiměřenosti. Bílina je největší povrchový důl v ČR, je to rozsáhlá lokalita a je obtížné dostat se do tohoto místa policejní technikou, proto došlo k využití důlních vozidel těžební společnosti, do kterých se vejde 12 osob i s eskortou. Délka převozu byla tímto ovlivněna, samotná eskorta musí probíhat v souladu s pravidly. Policie ČR se snažila dostat osoby z dolu co nejrychleji. Nelze předpokládat, že by v dole bylo připraveno cateringové zařízení, vodu se však policie snažila dopravit k účastníkům co nejrychleji. Úkony Policie ČR nebyly uměle protahovány, policie se naopak snažila roztrždit účastníky do sektorů, aby je co nejrychleji dopravila mimo lokalitu. Žalovaný souhlasil, že na dně lomu byly nepříjemné podmínky, ale byly stejné pro všechny, museli

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

je snášet i zasahující policisté, kteří si pobyt v prostoru dobrovolně nevybrali. Přestupku se účastníci protestu dopustili již v okamžiku, kdy překročili hranici lomu, v okamžiku, kdy policie reagovala výzvou k opuštění prostoru. Byla to první akce takového druhu v ČR, policie neměla zkušenosti, jakým způsobem budou aktivisté reagovat, jak bude protest konkrétně probíhat, navíc neměla povědomí o konkrétním čase a místě protestu. O použití transportu rozhoduje policie, běžný autobus nemá žádné bezpečnostní zóny, proto bylo rozhodnuto o tom, že osoby budou mít pouta po celou dobu transportu. Stejně tak v daných podmínkách nebylo možno zajistit kontakt s právním zástupcem, neboť nebyl k dispozici bezpečný prostor a nebylo možno zajistit soukromý kontakt. Kontakt s právním zástupcem byl účastníkům umožněn ihned poté, co byli přemístěni do cel předběžného zadržení. Pokud jde o komunikaci v autobuse, nebyla podána žádná stížnost na chování policistů ohledně jejich verbálních projevů a na jejich postup.

38. Zástupce žalobkyně k duplice žalovaného konstatoval, že přímo na místě se dalo udělat pro komfort účastníků daleko více, lidem bylo výslovně bráněno, aby se mohli přemístit do stínu. Na místě na dně těžební jámy se nacházela spousta policejních dodávek, není proto zřejmé, proč se muselo čekat na transport jediným důlním vozidlem. Policie věděla, že na místě budou cizinci, tlumočníci však dorazili až nad ránem 25. 6. 2017. Stížnosti na policii byly podány, avšak není pravděpodobné, že policista, který konal zásah, by své pochybení připouštěl. Žalobkyně vyžádala posudek o teplotách u Hydrometeorologického ústavu, ale zatím jej nemá k dispozici. Vysoké teploty v dané lokalitě v inkriminovaný den jsou však mezi účastníky dle vyjádření žalovaného nesporné.
39. Soud provedl dokazování videozáznamy, které předložili účastníci. Na *videozáznamu předloženém žalobkyní*, zachycujícím krátkou sekvenci pobytu účastníků na dně těžební jámy lomu Bílina, žalobkyně samotná zachycena není, dle vyjádření zástupce žalobkyně tato stála až za osobou, která záznam pořizovala. Na *videozáznamu Policejní výzvy* je zachycen sestup účastníků protestu na dno těžební jámy, před vstupem účastníků za hranu dolu v cca 14h je zřetelně slyšet několikrát za sebou hlasitě do megafonu opakovaná jednoznačná výzva Policie České republiky: „*jménem zákona, opusťte tento prostor, dopouštíte se protiprávního jednání*“. Žalobkyně se nacházela ve skupině účastníků, kteří sestupovali na dno těžební jámy k důlnímu zařízení. Dle vyjádření žalobkyně bylo rozhodnutí sestoupit do lomu Bílina učiněno účastníky spontánně na cestě od dolu Československé armády. *Videozáznam Výzva a zákrok* monitoruje situaci v místě zajištění a přípravy k zajištění při pohledu na skupinu účastníků blokujících rypadlo, kteří hlasitě skandují hesla „*Limity jsme my*“ či „*Solidarita naší zbraní je*“. Žalobkyně dle svého tvrzení stojí v prostoru za kamerou, držela transparent, blokády rypadla se přímo neúčastnila. Účastníci mají na sobě ve většině jednotné bílé igelitové overaly, někteří mají na obličejích masky. V úvodní části videa je zachyceno, jak účastníci protestu byli ze strany Policie ČR opětovně opakovaně vyzýváni jménem zákona, aby ukončili protiprávní jednání. V tento okamžik měly všechny protestující osoby ještě možnost svého protiprávního jednání zanechat a prostor dobrovolně opustit, což neučinili. Z videa je patrné, že osoby blokující rypadlo seděly na zemi do sebe vzájemně rukama zaklíněné tak, aby postup policii co nejvíce ztížili. Příslušníci Policie ČR tak byli nuceni účastníky od rypadla jednoho po druhém odvádět, přičemž někteří z účastníků se chovali zcela pasivně, takže bylo na policii, aby překonali jejich pasivní odpor a v přečíslení cca 4 až 5 příslušníků PČR na 1 účastníka je z místa u rypadla vyvedli popř. vynesli jen za použití fyzické síly. Podle vyjádření žalobkyně se přímé blokády rypadla účastnila podstatná část protestujících, zhruba 130 lidí, odvádění účastníků od rypadla trvalo cca 1 hodinu, což nepochybně mělo

těž vliv na celkovou dobu zákroku. Zástupce žalobkyně poukázal na přítomnost policejních vozidel na dně těžební jámy. K tomu žalovaný uvedl, že policejní vozidla jsou určena k přepravě policistů, jsou to vozidla zásahových jednotek, která nemohou sloužit k přepravě civilních osob, neboť nesplňují parametry k eskortě. Zasahující policisté nesou riziko služebního zákroku, když vjíždí do důlního prostoru vozidlem, které není určeno pro provoz v dole, civilní osoby však mohou být převáženy jen vozidly, které splňují bezpečnostní parametry. Proto byla k převozu zajištěných účastníků na horní hranu dolu použita důlní technika. *Videozáznam Poučení cizinci* dokládá jednání policie se skupinou zajištěných cizinců včetně předání informace o poskytnutí tekutin. Z videozáznamu je zřetelné, že skupina osob na shromaždišti sedí ve stínu. Této skupině bylo adresováno zasahujícím policistou poučení v anglickém jazyce o možnosti občerstvit se třemi druhy nápojů (vodou, syčenou vodou a ochucenou vodou), které jsou k dispozici ve várnících. Podle vyjádření zástupce žalobkyně se žalobkyně v této skupině nenacházela. Skupina, do které byla zařazena žalobkyně, byla vzdálená od místa zachyceného na videozáznamu cca 10 až 20 metrů. *Videozáznam Ústí OOP* dokumentuje poskytnutí vody ve formě 1,5l balení PET lahve po příjezdu eskortovaných osob do budovy Obvodního oddělení policie Ústí nad Labem, žalobkyně se nachází v prostoru u dveří. *Videozáznam Prohlídka osoby* dokládá volné přiložení jednorázových nekovových pout vepředu. Rovněž je z něj zřejmé, že v okamžiku po výstupu z eskorty při prohlídce zavazadla měla žalobkyně s sebou v batohu velkou lahev vody, která v té době byla již prázdná. *Videozáznam Kontrola totožnosti* zachycuje průběh ztotožnění žalobkyně na dně těžební jámy kolem 15h. *Videozáznam Eskorty cizinci* dokumentuje zahájení a ukončení eskorty zajištěné skupiny cizinců včetně žalobkyně. Při výstupu z autobusu použitého k převozu zajištěných osob na policejní stanici reagovala žalobkyně na výslovný dotaz příslušníka PČR, zda není zraněná, negativně, na svůj zdravotní stav si nijak nestěžovala ani nevznesla na přítomného policistu okamžitý požadavek ohledně zajištění tekutin.

40. K dotazu soudu žalovaný potvrdil, že předložil veškeré videozáznamy dokumentující situaci na místě samém v prostoru lomu Bílina včetně následné eskorty na policejní stanici, které měl k dispozici. Dále doplnil, že v cca 21:30h žalobkyně opustila důlní prostor ve vozidle těžební společnosti a v cca 22:30h nastoupila do autobusu, kterým byla převážena na policejní stanici k dalším úkonům.
41. Z přestupkového spisu vedeného Městským úřadem Osek, správní odbor, soud zjistil, že dne 24. 6. 2017 v 15:05h byl sepsán úřední záznam o zajištění žalobkyně z důvodu §26 odst. 1 písm. a) a f) zákona o policii – neuposlechnutí výzvy. Poučení před provedením zákroku dle §13 zákona o policii bylo poskytnuto hromadně. Podle úředního záznamu byly proti žalobkyni použity donucovací prostředky hmaty a chvaty. Dne 25. 6. 2017 v 5:00h podala žalobkyně vysvětlení podle §61 odst. 1 zákona o policii z důvodu objasnění skutečností důležitých pro odhalení trestného činu nebo přestupku a jeho pachatele ve věci zajištění osoby žalobkyně, o čemž byl vyhotoven úřední záznam č. j. KRPU-131191-3/PŘ-2017-040022. K věci samé žalobkyně využila svého práva nevypovídat a svého práva úřední záznam nepodepsat. Dne 26. 6. 2017 sepsal vedoucí Speciální pořádkové jednotky Policie ČR nasazené v rámci bezpečnostního opatření Klimakemp 2017 k plnění služebních úkolů úřední záznam č. j. KRPU-131699-1/ČJ-2017-0400SJ o průběhu akce. Z něho se podává, že ve 14:45h byly zajištěny celkem 4 osoby za použití donucovacích prostředků – jednalo se o osobu používající v těžebním prostoru bezpilotní vrtulový prostředek zvaný „dron“ a další tři osoby organizátorů akce. Následně v 15:05h bylo zajištěno celkem 129 osob – účastníků protestu, kteří ve 13:16h vystoupili v obci Braňany ze 4 autobusů a po překonání svodidel

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

místní komunikace sestoupili k okraji těžební jámy lomu Bílina. Ve 13:55h po sestoupení skupiny osob do dobývacího prostoru započala policie s opakovanými marnými výzvami k opuštění uvedeného prostoru. Ve 14:40h došla skupina účastníků protestu doprovázená operativní skupinou policie do nejspodnější části dobývacího prostoru a obsadila důlní zařízení K 70 UNEX. V 15:05h po opětovných marných výzvách k ukončení blokády důlního stroje a po výzvě, že bude následovat zajištění osob z důvodu protiprávního jednání, došlo k zajištění dalších 125 osob. Následně byli všichni aktivisté eskortováni k bráně č. 302 a následnému předání eskortní skupině. V průběhu služebních úkonů a zákroků policisty nedošlo k žádné fyzické újmě zúčastněných osob, která by souvisela s použitím donucovacích prostředků. Dne 10. 7. 2017 oznámila Policie ČR, KŘP Ústeckého kraje, Městskému úřadu Osek pod č. j. KRPU-131191-9/PŘ-2017-040022-RBK přestupek na fyzickou osobu – žalobkyni pro podezření ze spáchání přestupku na úseku ochrany a využití nerostného bohatství a proti veřejnému pořádku podle §39 odst. 1 písm. a) a §47 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích tím, že dne 24. 6. 2017 ve 13:55h neoprávněně společně s dalšími účastníky akce Klimakemp vnikla do důlního prostoru lomu Bílina v obci Braňany a následně neuposlechla výzvu Policie ČR k opuštění prostoru. Správní orgán se rozhodl věc projednat v příkazním řízení, neboť je nepochybné, že žalobkyně se uvedeného přestupku proti veřejnému pořádku podle §47 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích dopustila (úřední záznam o příkazním řízení). Usnesením Městského úřadu Osek, správní odbor, ze dne 19. 7. 2017, č. j. MÚO-2861/2017-SO bylo oznámení Policie ČR k zahájení řízení o přestupku spáchaného žalobkyní tím, že dne 24. 6. 2017 kolem 13:55h neoprávněně vnikla do důlního prostoru lomu Bílina, a to Obvodnímu báňskému úřadu pro území kraje Ústeckého. Dne 28. 8. 2017 rozhodl Městský úřad Osek, správní odbor, příkazem č. j. MÚO-3754/2017-SO tak, že žalobkyně se uznává vinnou z přestupku proti veřejnému pořádku dle §47 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích, kterého se dopustila tím, že dne 24. 6. 2017 ve 13:16h jako účastnice ekologické akce Klimakemp 2017 překonala v obci Braňany svodidla místní komunikace, sestoupila k okraji těžební jámy lomu Bílina, kde následně pokračovala do dobývacího prostoru dolu. Po opakované výzvě stále pořádkové služby Policie ČR „Jménem zákona opusťte tento prostor, dopouštíte se protiprávního jednání“ úmyslně neuposlechla výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci a dále setrvala na místě, kdy ve 14:40h došla s ostatními účastníky protestu do nejspodnější části dobývacího prostoru k důlnímu zařízení K 70 UNEX, kde byla v 15:05h po opětovné výzvě k opuštění prostoru zajištěna a eskortována k provedení služebních úkonů na Odbor cizinecké policie v Ústí nad Labem. Přestupek byl spáchán úmyslně, protože žalobkyně chtěla svým jednáním porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, jedná se o úmysl přímý. Za spáchání uvedeného přestupku byl žalobkyni uložen správní trest napomenutí. Citovaný příkaz nabyt právní moci dne 27. 9. 2017.

42. Z přestupkového spisu vedeného Obvodním báňským úřadem pro území kraje Ústeckého soud zjistil, že příkazem ze dne 23. 8. 2017, č. j. SBS 26425/2017/OBÚ-04/1, byla žalobkyně uznána vinnou z přestupku podle §39 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích, kterého se prokazatelně dopustila tím, že dne 24. 6. 2017 v čase 15:05h úmyslně neoprávněně vnikla s dalšími několika desítkami účastníků akce Klimakemp 2017 do důlního díla – lomu Bílina, na druhý uhelný řez ke kolesovému rypadlu KU 300/K70, situovanému v době spáchání přestupku až na samém dně lomu Bílina v jeho severní části, ve kterém je vykonávána hornická činnost, kam je vstup zakázán, kde byla v uvedeném čase a místě po předchozí výzvě zajištěna Policií ČR z důvodu protiprávního jednání.

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

V odůvodnění příkazu správní orgán vyzdvihl, že obviněná nejen vizuálně vnímala, že se pohybuje po jednotlivých řezech důlního díla, po nichž sestoupala o cca 215 m hlouběji na dno lomu Bílina, ale byla i o svém protiprávním jednání informována Policií ČR. Žalobkyně se dopustila přestupku úmyslně, nikoliv nedbalostně, když ani po opakované výzvě Policie ČR k upuštění od protiprávního jednání inkriminovaný prostor dobrovolně neopustila a musela být Policií ČR z tohoto území vyvedena. Za spáchání uvedeného přestupku byla žalobkyni uložena sankce napomenutí. Citovaný příkaz nabyl právní moci dne 15. 9. 2017.

43. Soud neprováděl další dokazování (listinami označenými účastníky ve svých podáních a výslechy žalobkyní navržených svědků – viz. bod 13, 26 a 34), neboť dospěl k závěru, že spisový materiál a listiny v něm vložené poté, co byly provedeny důkazy všemi označenými a předloženými videozáznamy, postačuje k rozhodnutí ve věci a další dokazování je tak nadbytečné. Rovněž formální výslech žalobkyně shledal soud nadbytečným, když žalobkyně se průběžně při jednání ve věci vyjadřovala jak k jednotlivým skutkovým tvrzením, tak i k soudem provedeným důkazům. Soud učinil tento závěr též s přihlédnutím k tomu, že skutkový stav je mezi účastníky z podstatné části nesporný a ve zbytku, kde se skutkové verze účastníků v jednotlivostech liší, není s ohledem na níže předestřené právní posouzení věci další dokazování relevantní.

VI. Posouzení věci Městským soudem v Praze

44. Žaloba byla podána včas (§ 84 odst. 1 s. ř. s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 82 s. ř. s.), žaloba je přípustná (§ 85 s. ř. s.). Soud rozhodoval pouze o určení toho, zda zásah byl nezákonný, vycházel proto ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu (§ 87 odst. 1 s. ř. s.).
45. V souvislosti se skutkovým stavem dané věci není sporu o tom, že původcem žalovaného zásahu je Policie ČR, respektive její konkrétní příslušníci, kteří provedli zákrok směřující k odstranění porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti, při němž Policie České republiky není v postavení správního orgánu, nýbrž ve své základní „roli“ ve smyslu § 1 zákona o policii, tedy v postavení ozbrojeného bezpečnostního sboru, přičemž tento zásah je přičitatelný Ministerstvu vnitra, tedy správnímu orgánu, jemuž je Policie ČR podřízena (srov. také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 4. 2017, č. j. 3 As 205/2016 – 38).
46. Základní právní rámec řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu je dán § 82 s. ř. s., podle něhož platí: Každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen "zásah") správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
47. Městský soud má předně za to, že žalobkyně splnila všechny podmínky žalobního tvrzení dle § 82 s. ř. s. pro to, aby soud jí podanou žalobu věcně projednal.
48. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2017, č. j. 1 Afs 217/2017 – 34, a tam citovaná judikatura) je namísto ochrany v procesním režimu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout tehdy, pokud jsou kumulativně splněny všechny podmínky stanovené v tomto ustanovení. Žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3.

podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ správního orgánu v širším smyslu) správního orgánu, který není rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka).

49. Soud má za to, že splnění některých výše uvedených podmínek (a to z hlediska tvrzení žalobkyně) je v dané věci nesporné. Především je třeba vyjít z toho, že tvrzení o nuceném pobytu na přímém slunci na dně lomu Bílina a odpírání tekutin při tomto nuceném pobytu a následné eskortě, použití pout po celou dobu převozu na policejní stanici v Ústí nad Labem, vulgární verbální projev policistů vůči eskortovaným osobám včetně žalobkyně, odepření práva na právní pomoc během eskorty a nutnost vykonat potřebu na otevřené toaletě s pouty na rukou za stálého pozorování policistkou je tvrzením o přímém zkrácení na právech žalobkyně, pokud k němu došlo, bylo zásahem do její tělesné integrity a je splněna i podmínka, že se tak mělo stát postupem příslušníka Policie ČR jako správního orgánu v širším smyslu při plnění úkolů Policie ČR dle § 2 zákona o policii při ochraně bezpečnosti osob a majetku a veřejného pořádku.
50. Stěžejní otázkou v dané věci tak bylo posouzení zákonnosti pěti dílčích zásahů příslušníků Policie ČR vůči žalobkyni konkretizovaných v návrhu rozsudečného výroku, kterými se soud zabýval v rozsahu tvrzení účastníků a na základě provedených důkazů, a to zejména důkazů objektivní povahy, kterými byly videozáznamy, které celý postup Policie ČR v místě samém dokumentovaly, a přestupkové spisy příslušných správních orgánů.
51. Sporná mezi účastníky řízení byla zejména podmínka nezákonnosti žalobou vymezených zásahů z hlediska dodržení zásady přiměřenosti dle § 11 zákona o policii.
52. Podle § 11 písm. a) zákona o policii policista a zaměstnanec policie jsou povinni dbát, aby žádné osobě v důsledku jejich postupu nevznikla bezdůvodná újma.
53. Podle § 11 písm. c) zákona o policii policista a zaměstnanec policie jsou povinni postupovat tak, aby případný zásah do práv a svobod osob, vůči nimž směřuje úkon, nebo osob nezúčastněných nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného úkonem.
54. Podle § 24 odst. 1 zákona o policii osoba omezená na svobodě policistou nesmí být podrobena mučení nebo krutému, nelidskému anebo ponižujícímu zacházení a nesmí s ní být zacházeno takovým způsobem, který nerespektuje lidskou důstojnost.
55. Vzhledem k tomu, že tvrzený zásah měl spočívat v nuceném pobytu na přímém slunci na dně lomu Bílina a odpírání tekutin při tomto nuceném pobytu a při následné eskortě, řídil se městský soud judikaturou soudů k principům stanoveným v čl. 7 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod dopadajícím na případy špatného zacházení (pojmově nelidského nebo ponižujícího zacházení). Dle judikatury Ústavního soudu (srov. nálezy II. ÚS 1398/17 ze dne 17. 10. 2017) „nelidské zacházení je takové, které působí buď přímo ublížení na zdraví, nebo intenzivní fyzické a psychické utrpení. Zacházení lze považovat za ponižující, jestliže potupuje nebo pokořuje jednotlivce, neprokazuje dostatečnou úctu k jeho lidské důstojnosti nebo tuto důstojnost snižuje či vyvolává pocity strachu, úzkosti nebo méněcennosti, které mohou zlomit morální a fyzický odpor dané osoby. Ponižující zacházení má úzkou vazbu na požadavek respektu k důstojnosti člověka, která nepřipouští, aby orgány veřejné moci s člověkem zacházely jako s objektem. Pokud má konkrétní špatné zacházení spadat do působnosti čl. 3 Úmluvy či čl. 7 odst. 2 Listiny, je třeba, aby přesáhlo určitou minimální úroveň závažnosti“. Za osobu náchylnou k tomu, stát se obětí

špatného zacházení pak Ústavní soud považuje tu, která se nachází ve stavu určité bezbrannosti (omezení osobní svobody v podobě zadržení, zatčení, uvalení vazby, detence či uvěznění).

56. Městský soud v Praze shledal, že uvedené principy nelze s ohledem na individuální okolnosti tvrzeného zásahu zcela automaticky, bez přihlédnutí ke konkrétním okolnostem, aplikovat na případ žalobkyně.
57. Předně je třeba konstatovat, že žalobkyně se na dně těžební jámy lomu Bílina nenacházela nuceně, ale z vlastního rozhodnutí, když dne 24. 6. 2017 neoprávněně vnikla do důlního prostoru lomu Bílina a nerespektovala opakované výzvy pořádkové služby Policie ČR k opuštění prostoru adresované hromadně všem účastníkům protestu sestupujícím na dno lomu, tedy úmyslně neuposlechla výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci a dále setrvala na místě. Poté, co žalobkyně ve 14:40h došla s ostatními účastníky protestu do nejspodnější části dobývacího prostoru k důlnímu zařízení K 70 UNEX, opětovně v 15:05h nerespektovala opakovanou výzvu k opuštění důlního prostoru a setrvala na místě, kde byla následně zajištěna dle § 26 odst. 1 písm. a) a f) zákona o policii a eskortována k provedení služebních úkonů na Odbor cizinecké policie v Ústí nad Labem. Žalobkyně byla za toto své jednání pravomocně shledána vinnou z přestupku dle §39 odst. 1 písm. a) a dle §47 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích a v obou případech jí byla udělena sankce napomenutí (viz. bod 41 a 42). Tvrzení žalobkyně o tom, že opakované výzvy Policie ČR nezaznamenala, je pak v kontextu obou přestupkových spisů irelevantní.
58. V této souvislosti soud připomíná, že na policistech nelze oprávněně požadovat, aby se donekonečna pokoušeli žalobkyni a další účastníky protestu slovně přesvědčit, aby zanechali svého protiprávního jednání. Bylo povinností žalobkyně dle § 114 zákona o policii opakovaných výzev Policie ČR uposlechnout. Pokud tato na předchozí výzvy policie nereagovala, byli příslušníci Policie ČR oprávněni vůči ní zakročit, zajistit ji a eskortovat k provedení dalších služebních úkonů na příslušnou policejní služebnu. Soud na tomto místě považuje za nutné též zdůraznit, že o charakteru služebního zákroku rozhoduje policista a nikoliv žalobkyně coby protiprávně jednající účastník protestu, která nemůže určovat, zda ji má policista eskortovat v policejním vozidle určeném pro přepravu zásahových jednotek či v jiném vozidle odpovídajícím zásadám bezpečnosti pohybu v důlním prostoru či nechat na horní hranu lomu Bílina dojít po svých, nemůže rozhodovat ani o tom, v jakém pořadí budou jednotlivé skupiny zajištěných účastníků eskortovány k dalším úkonům či v jakém pořadí budou na příslušné policejní stanice předávány.
59. Nedůvodnou shledal soud též námitku žalobkyně, že policie mohla umožnit zajištěným účastníkům protestu setrvat ve stínu rypadla, neboť toto nemohlo být spuštěno, pokud se v důlním prostoru nacházejí třetí osoby. S ohledem na předchozí chování 130 účastníků akce, kteří se u těžebního stroje zaklínili, je postup Policie ČR pochopitelný, neboť existovala důvodná pravděpodobnost, že účastníci protestu budou svou pasivní rezistenci opakovat a bude třeba je opětovně z daného prostoru vyvádět za použití fyzické síly (viz. bod 39). Nadto z provedeného videozáznamu Poučení cizinci je zřejmé, že skupina, které se dostávalo poučení o poskytnutí tekutin, se nacházela ve stínu policejního vozidla. Je tedy evidentní, že policie účastníkům protestu pobyt ve stínu, který byl v důlním prostoru s ohledem na vysoký počet zajištěných osob k dispozici jen ve velmi omezené míře, umožňovala.

60. V této souvislosti soud podotýká, že pokud se účastníci protestu chystali k tzv. přímé akci do důlního prostoru, muselo jim být zřejmé, že se jedná o prostor s tmavým povrchem, který není pokrytý žádnou vegetací, není stíněn, a budou v něm setrvávat na přímém slunci. Bylo primárně na nich, aby svému záměru přizpůsobili své vlastní zásoby tekutin. Soud neshledal, že by Policie ČR žalobkyni a dalším účastníkům akce tekutiny odpírala. Již v žalobě žalobkyně uvedla, že asi po 1,5 hodině od žádosti o tekutiny policisté do skupiny, v níž se nacházela žalobkyně, přinesli menší množství vody. Z toho je zřejmé, že policisté na požadavek žalobkyně reagovali a přísun tekutin neodpírali. Všem zajištěným účastníkům bylo rovněž dovoleno po dobu zajištění použít vlastní zásoby vody a jídla, což žalobkyně ani nesporeovala. Videozáznamem Poučení cizinci pak bylo zdokumentováno, že skupině osob na shromaždišti bylo zasahujícím policistou adresováno poučení v anglickém jazyce o zásobování shromaždiště třemi druhů nápojů, které byly k dispozici ve várnících. Žalobkyně dle svého vyjádření byla od místa zachyceného na videozáznamu vzdálena cca 10 až 20 metrů, je proto nasnadě, že informaci či pohyb zajištěných účastníků směrem k várnícím musela zachytit. Z provedených důkazních prostředků nevyplývá – a netvrdila to ani žalobkyně ve svých podáních – že by si žalobkyně během zajištění stěžovala na svůj zdravotní stav a některému ze zasahujících policistů oznámila, že se jí z pobytu na přímém slunci začalo dělat špatně. Soud proto k této námitce žalobkyně nepřihlížel, a to i z toho důvodu, že obdobně jako další účastníci protestu byla žalobkyně oděna v bílý igelitový overal, z povahy použitého materiálu neprodyšný, který by si zcela jistě sňala, pokud by jí na přímém slunci bylo nevolno. Soud má proto za prokázané, že Policie ČR obstarala pro žalobkyni a další účastníky k zajištění pitného režimu jak prvotní tekutiny, tak následně dostatečné zásoby tekutin ve várnících a posléze v PET lahvích, a to jak po dobu pobytu v důlním prostoru, tak po dobu eskorty.
61. Soud nevešel ani na námitku žalobkyně, že se Policie ČR mohla s ohledem na předem známý Manifest organizátorů protestu na akci lépe připravit. Policii sice bylo známo, že v době konání Klimakempu se počítá s uskutečněním tzv. přímé akce, mezi něž se počítají například nenásilné blokády např. důlních zařízení nebo zařízení důležitých pro provoz elektráren, pasivní odpor a občanskou neposlušnost. V daném případě se rovněž jednalo o tzv. přímou akci, avšak o lokalitě, průběhu a rozsahu protestu neměla Policie ČR předem žádné bližší konkrétní informace. K úmyslnému porušení práva ze strany účastníků protestu došlo spontánně, což potvrdila i žalobkyně, a cíleně ve velmi specifickém terénu a lokalitě. V této souvislosti neshledal soud ani rozpor tvrzení žalovaného s vyjádřením ve věci ze dne 11. 12. 2017 vedené u Městského soudu v Praze, sp. zn. 11A 163/2017, které je mu známo z úřední činnosti.
62. Nedůvodnou shledal soud též námitku žalobkyně ohledně nepřiměřené délky eskorty. Soud připomíná, že žalobkyně v žalobě ani v jiných svých podáních netvrdila, že by při eskortě stálo vozidlo na jednom místě bez pohybu bezdůvodně dlouhou dobu. Samotná doba trvání eskorty vzhledem ke vzdálenosti místa určení byla sice dlouhá, nicméně byla ovlivněna jak podmínkami v místě zajištění (terén sjízdný pouze speciálními vozidly, kterými policie nedisponovala a které musela zapůjčit od důlní společnosti, vysoký počet osob omezených na svobodě a s tím související vyšší počet úkonů souvisejících se jejich identifikací a se záznamem jejich protiprávního jednání včetně nutnosti překonání počátečního pasivního odporu účastníků blokujících těžební stroj), tak i následně použitým eskortním prostředkem, kterým bylo rovněž nepolicejní vozidlo (autobus), počtem eskortovaných osob – cizinců a nepochybně též počtem volných cel předběžného zadržení na policejních stanicích potřebných k jejich umístění. Podle videodokumentace

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

předložené žalovaným si žalobkyně bezprostředně po výstupu z autobusu v místě určení nestěžovala, nedomáhala se poskytnutí tekutin ani k výslovnému dotazu policisty neoznačila svůj zdravotní stav za špatný.

63. V kontextu shora uvedených skutečností pak soud posoudil otázku přiměřenosti postupu Policie dle §11 zákona o policii a shledal, že v důsledku postupu policie nevznikla žalobkyni bezdůvodná újma a že zásah do práv a svobod žalobkyně nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu zajištění, a proto žalobkyní tvrzený zásah nuceným pobytem na přímém slunci na dně lomu Bílina a odpíráním tekutin nebyl nezákonný.
64. Dle § 54 písm. a) zákona o policii je policista oprávněn použít pouta a prostředek k zamezení prostorové orientace rovněž ke spoutání osoby zajištěné, je-li důvodná obava, že může být ohrožena bezpečnost osob, majetku nebo ochrana veřejného pořádku anebo že se osoba pokusí o útěk.
65. Podle § 53 odst. 5 zákona o policii policista při použití donucovacího prostředku dbá na to, aby nezpůsobil osobě újmu zřejmě nepřiměřenou povaze a nebezpečnosti jejího protiprávního jednání.
66. Skutkové okolnosti, pokud jde o tvrzené použití pout, byly mezi účastníky nesporné, spor panoval pouze v otázce posouzení zákonnosti namítaného postupu Policie ČR. Žalobkyni byla přiložena pouta po dobu od večera dne 24. 6. 2017 (cca 20:30h) do brzkých ranních hodin (cca 4:45h) dne 25. 6. 2017, přičemž v cca 21:30h po osobní prohlídce byla žalobkyně na vlastní žádost přepoutána s rukama před tělem.
67. Situace v místě zajištění byla vyhodnocena tak, že ačkoliv byli aktivisté osobami zajištěnými, nebyly dány důvody k použití pout, neboť protest měl nenásilný charakter. Z tohoto důvodu nebyli účastníci akce poutáni během zajištění a úkonů v těžební jámě a k použití pout podle § 54 písm. a) zákona o policii došlo až před samotným zahájením eskorty vozidly důlní společnosti zn. Mercedes Unimog, kdy byla eskortovaným přiložena jednorázová pouta. Podle předložené videodokumentace Prohlídka osoby se jednalo o pouta nekovová, která byla žalobkyni po přepoutání přiložena velmi volně před tělem, čímž byla naplněna podmínka dle §53 odst. 5 zákona o policii. Soud shledal legitimním důvodem pro použití pout změnu podmínek průběhu zajištění, kdy docházelo k eskortě většího počtu 12 osob na horní hranici lomu, a to navíc s ohledem na nesjízdný terén nepolicejními důlními vozidly. Další část přesunu pak byla opět realizována nepolicejními vozidly - autobusy, které nedisponují oddělenou částí pro eskortované osoby, přičemž v jednom autobuse spolu se žalobkyní bylo eskortováno dalších 28 zajištěných osob. Soud uzavírá, že v případě použití pout postupovala Policie ČR zákonným způsobem a podle zásady přiměřenosti dle §11 zákona o policii po zohlednění judikatury Ústavního soudu (viz. bod 55), když použila pouta až v nejnutnějším případě, a to i s přihlédnutím k délce eskorty (viz. bod 62).
68. Žalobkyně v další části žaloby namítala nezákonnost postupu Policie ČR spočívající v tom, že vůči ní byla použita v autobuse v průběhu eskorty z lomu Bílina ze strany policistů výzva „aby držela hubu“.
69. Podle §9 zákona o policii policista a zaměstnanec policie jsou při plnění úkolů policie povinni dodržovat pravidla zdvořilosti a dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní.
70. Přestože skutkové okolnosti v této otázce byly mezi účastníky sporné, když žalovaný uváděl, že nezískal od zasahujících policistů ani kontrolních orgánů Policie ČR žádné

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

poznatky, že by k takovému jednání došlo, nezabýval se soud vzhledem k aplikaci judikatury Ústavního soudu (viz. bod 55) konkretizací skutkového děje prostřednictvím žalobkyní označených důkazních návrhů – zejména svědeckých výpovědí (viz. bod 34 a 13). Při posouzení zákonnosti resp. nezákonnosti tohoto zásahu vzal soud v úvahu též tvrzení žalobkyně, že posuzovaná výzva byla příslušníkem PČR namířena tzv. do éteru, tedy nebyla určena žádné konkrétní osobě v autobuse, tím méně pak výlučně žalobkyni. Přestože soud předesílá, že vulgární a hrubé projevy nemají při plnění služebních úkolů policistů s ohledem na dodržování zásady zdvořilosti dle §9 zákona o policii místo, nepřesáhl žalobou vymezený výrok ve světle citované judikatury Ústavního soudu minimální úroveň závažnosti a tedy intenzita jednání policisty, i pokud by k němu skutečně došlo, nedosahovala takové míry, aby bylo možné označit postup za nezákonný. Hodnocením ostatních žalobkyní uvedených hrubých výroků policistů, které použila na dokreslení situace, se soud nezabýval, neboť nebyly předmětem posuzování vymezeným žalobním petitem.

71. Soud se zabýval též posouzením žalobkyní namítané nezákonnosti postupu Policie ČR spočívající v odepření realizace práva na právní pomoc, k čemuž mělo dojít během převozu z lomu Bílina.
72. Institut právní pomoci vymezený v čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, podle něž každý má právo na právní pomoc v řízení před soudy, jinými státními orgány či orgány veřejné správy, a to od počátku řízení, je dále rozveden v § 24 odst. 4 zákona o policii, podle kterého osoba omezená na svobodě má právo zajistit si na vlastní náklady právní pomoc a mluvit s právním zástupcem bez přítomnosti třetí osoby. Za tímto účelem poskytne policista neprodleně nezbytnou součinnost, požádá-li o ni tato osoba.
73. Jak vyplývá z obsahu žaloby, žádost hovořit se svým právním zástupcem vznesla žalobkyně v době, kdy byla prováděna eskorta celé skupiny osob z dolu Bílina nepolicejním vozidlem – autobusem, přičemž skutkový děj je mezi účastníky nesporný. Eskortované osoby byly poučeny, že se z důvodu zajištění bezpečného a řádného provedení eskorty během převozu žádným způsobem nesmí dorozumívat s osobami na svobodě nebo s osobami společně eskortovanými.
74. Při hodnocení přiměřenosti postupu Policie ČR je vždy třeba posuzovat konkrétní okolnosti případu, kdy je vyvažován zájem na bezpečném a řádném provedení eskorty a zájem na neprodleném poskytnutí součinnosti k zajištění právní pomoci. V daném případě bylo v jednom nepolicejním vozidle - autobuse eskortováno větší množství osob (28 osob a žalobkyně), což je z hlediska zajištění bezpečnosti v průběhu eskorty pochopitelně vždy spjaté s vyšší mírou rizika a tedy s přísnějšími opatřeními vůči eskortovaným osobám. Soud podotýká, že během eskorty nedocházelo k vlastnímu úkonu, k němuž zajištění účastníků protestu směřovalo, totiž k podání vysvětlení. Až s tímto úkonem je možno ztotožnit počátek řízení, když ústavně zaručeným právem je právo na právní pomoc od počátku řízení, nikoli na pomoc v životní situaci. Žalobkyně nadto ani nijak konkrétně nespécifikovala, jaké úkony by případně zvolený právní zástupce během eskorty žalobkyně byl oprávněn činit, když pouze uvedla, že včas přivolaný právní zástupce mohl dát žalobkyni řádné poučení o jejích právech a mohl intervenovat, aby žalobkyně nadále nebyla podrobována nelidskému, krutému a ponižujícímu zacházení ze strany policistů. Soud připomíná, že poučení o právech v odpovídajícím rozsahu se žalobkyni dostalo v souvislosti se zajištěním a následnou eskortou, pojem „intervence“ žalobkyně nijak blíže neupřesnila. Soud vzal rovněž v úvahu, že dle žalobních tvrzení žádali o zajištění právní

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

pomoci i další eskortované osoby, což při využití práva mluvit s právním zástupcem bez přítomnosti třetí osoby významně koliduje s bezpečnostně, časově i logisticky náročným způsobem provedení eskorty z lomu Bílina na jednotlivé policejní služebny v Ústeckém kraji, když navíc čas a počet zastávek autobusu během eskorty nebyl předem znám. Podstatné z hlediska přiměřenosti postupu Policie ČR je pak žalobkyní nespоровaná skutečnost, že možnost kontaktu s právním zástupcem byla žalobkyni poskytnuta krátce před prvním úkonem, tedy před podáním vysvětlení na Obvodním oddělení policie Ústí nad Labem - město a žalobkyně již tuto možnost nevyužila, jak je uvedeno v úředním záznamu o zajištění osoby. Soud proto s ohledem na výše uvedené neshledal, že by zásah žalovaného spočívající v odepření realizace práva žalobkyně na právní pomoc, ke kterému došlo během jejího převozu z lomu Bílina na policejní stanici v Ústí nad Labem, byl ve smyslu rozporu s čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a § 24 odst. 4 zákona o policii nezákonný.

75. Mezi účastníky nesporné bylo po skutkové stránce rovněž vykonání malé potřeby žalobkyní v otevřené kabině toalety s pouty na ruku za stálého pozorování policistkou, které žalobkyně považuje za nedůstojné a ponižující s tím, že i v tomto případě byly dle jejího přesvědčení porušeny §24 odst. 1 a §11 zákona o policii. Žalovaný se s právním hodnocením, aplikovaným na daný případ žalobkyní, neztotožnil, když uvedl – a v tom mu soud dává za pravdu – že žalobkyně se v dané situaci díky svému předchozímu protiprávnímu jednání nacházela v režimu zajištění podle zákona o policii a byla střeženou osobou. Střežením osoby se rozumí soustavná přítomnost nejméně jednoho policisty u osoby omezené na osobní svobodu, která byla policistou poučena o omezení na svých právech, za účelem zamezení jejímu útěku, překažení pokusů o sebepoškozování, napadení osob, poškozování majetku apod. Tato opatření platí po celou dobu střežení, tedy i v případě doprovodu osoby na toaletu. Z hlediska zásady přiměřenosti a zachování důstojnosti střežené osoby žalobkyni na toaletu doprovázela osoba stejného pohlaví, což zákon ani jiný právní předpis pro daný postup nepožaduje. Postup policistky hodnotil soud i ve světle shora citované judikatury Ústavního soudu (viz. bod 55) o minimální úrovni závažnosti, přičemž dospěl k závěru, že intenzita jednání policistky vůči střežené osobě žalobkyně nedosahovala takové míry, aby bylo možné označit její postup za nepřiměřený a tudíž nezákonný zásah v rozporu s §24 odst. 1 a §11 zákona o policii. Pro posouzení věci je přitom irelevantní, že žalobkyně byla zajištěna v souvislosti s protestem, který se týkal společensky důležitého tématu, při kterém se dopustila maximálně přestupkového jednání, stejně jako není rozhodné, že před započítáním eskorty byla podrobena osobní prohlídce.
76. Soud v neposlední řadě připomíná judikaturu Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek 6 As 255/2014), podle níž je třeba situaci zásahu posuzovat vyváženě. NSS vyslovil, že „policie si musí zachovat vysokou míru akceschopnosti při ochraně práv osob a veřejného pořádku. Nelze proto klást na policejní rozhodování v terénu nadměrné a nerealistické požadavky, neboť to by mohlo mít do budoucna rdousící dopad na policejní iniciativu...Určitou míru disproporce zásahu lze akceptovat a přičíst ji na vrub omezené době pro rozhodování a vypjaté situaci. Nelze podceňovat ani potřebu působit na adresáty zásahu jako autoritativní těleso, což je role, která policii též k efektivnímu plnění jejích funkcí přísluší, na straně druhé by pro závěr o oprávněnosti zásahu nestačilo, pokud by byl odůvodněn jen snahou policie neztratit tvář a vynutit splnění neadekvátního nebo nerozumného ultimáta. Balancovat mezi těmito dvěma extrémami však nelze bez zvážení veškerých okolností svědčících pro a proti provedení zásahu.....“

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

77. V souzené věci má soud za to, že ze strany Policie ČR, nedošlo vůči žalobkyni k neadekvátním a nepřiměřeným opatřením, ale k opatřením, které za daných okolností – velkému počtu zajištěných osob včetně cizinců, neznalosti konkrétního místa a času protestní tzv. přímé akce, specifikům důlního prostoru včetně složitých podmínek pohybu v něm, bylo možné, ne-li předpokládat, pak alespoň přijímat.

VII. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

78. Ze shora uvedených důvodů Městský soud v Praze dospěl k závěru, že Policií ČR provedený zásah nebyl nezákonný, a proto v rozsahu vymezeném změnou petitu žaloby ve výroku pod bodem I. žalobu jako nedůvodnou v celém rozsahu zamítl (§ 87 odst. 3 s. ř. s.).
79. Žalobkyně nebyla ve sporu úspěšná a žalovanému žádné účelně vynaložené náklady v řízení nevznikly. Soud proto ve druhém výroku rozsudku v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 27. února 2019

JUDr. Naděžda Řeháková v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.